

Аскарбек ЖАНЫБЕКОВ:

**“Соңку
З жылда реалдуу
реформаларды
жасадык”**

Жапарбек ОРМОНОВ:

**“Чолпон-Ата –
республикасыздагы
бирден-бир
туристтик шаар”**

Эрмек БАХАВАДИНОВ:

**«Эң башкы
жетишкендигибиз –
бардык айыл аймактары
дотациядан чыккан»**

4-БЕТТЕ

5-БЕТТЕ

12-13-БЕТТЕРДЕ

**№55
(3504)**

Кыргыз Республикасынын мамлекеттик расмий гезити

Шейшемби,
2023-жылдын
11-илю

ЭРКИН-ТОО

www.erkin-too.kg

Президент Садыр ЖАПАРОВ:

“УЛУУ КӨЧМӨН ЦИВИЛИЗАЦИЯСЫНЫН УРПАКТАРЫ КАТАРЫ Да ЖАКЫНБЫЗ”

2-БЕТТЕ

“КЫРГЫЗЖЫЛУУЛУКЭНЕРГО” МЫЙЗАМ БУЗДУБУ?

“Кыргызжылуулукэнерго” мамлекеттик ишканасында жана анын филиалдарында 29 миллион 69,5 миң сом каржылык мыйзам бузулар аныкталганын Эсеп палатасынын маалымат кызматы билдириди. Мекеменин 2022-жылдагы ишмердүүлүгүндөгү бюджеттик каражаттын колдонулушуна аудит жүргүзүлгөн. Жыйынтыгында эмгек ақыны, иш сапардык чыгымдарды төлөөгө байланышкан, бухгалтердик эсепте негизги каражаттарды таануу жана амортизациялоо боюнча мыйзам бузулар аныкталган. Мыйзам талалтарына ылайык конкурс өткөрүлбөстөн 3 миллион сомдук сатып алуулар (товарларды, жумуштарды жана кызмат көрсөтүүлөрдү) жүргүзүлгөн.

“Майлуу-Суу жылуулук менен жабдуу ишканасы” филиалында дайындычыкпай калган 340,9 миң сом ордуна коюлуптур. Ошондой эле “Ош райондор аралык жылуулук менен камсыздоо өндүрүштүк бирикмеси” филиалында ижара акысынан түшкөн 155 миң сом республикалык бюджетке которулбай калса, “Балыкчыдагы жылуулук менен жабдуу ишканасы” филиалында 1,1 миллион сом натыйжаласыз чыгымдалган. “Майлуу-Суу жылуулук менен жабдуу ишканасы” филиалында 1,8 миллион зыян келтирлип, “Чуй “Кристалл” ишканасынын” филиалында баштапкы эсепке алуу документтери толук толтурулбай, 203,1 миң сомго күйүүчү-майлоочу май эсептен чыгарылган.

**ТАШТАНДЫ ЖАБЫЛАТ ЭКЕН,
АКЧА ЖЕГЕНДЕР ТАБЫЛАБЫ?**

Шаардыктардын көйгөйүнө айланып келткан Бишкектин таштанды таштоочу жаңы келерки жылы жабыларын мэриядан билдириши.

Бул учун жыйынтыктоочу этапта 6,9 млн сом каралып жатыптыр.

Эске сала кетсек, 2013-жылы ЕРӨБ менен Кыргызстандын өкмөтү жогорудагы долбоорду каржылоо учун кредиттик маалулаштууга кол кюп, ЕРӨБ катуу таштандыларды башкартууга 22 миллион евро (11 миллион евро кредит жана 11 миллион евро грант) бөлгөнү маалым. Өткөн жылдын октябрь айында Бишкек шаарынын мэри Эмилбек Абыкадыров болунгөн каражаттан 6,2 миллион евро гана калганын билдириген. Калган акчалар кандай пайдаланылганын тергөө аныктайт сыягы.

**ЗАЛКАРЛАРДЫН 100
ЖЫЛДЫГЫНА ДАЯРДЫК
БАШТАЛДЫ**

СССР эл артисттери Асанкан Жумакматов менен Бакен Кыдыкееванын 100 жылдыгын өткөрүү боюнча уюштуруу комитеттери түзүлдү. Мындан жагымдуу кабарды Маданият, маалымат, спорт жана жаштар саясаты министригинен қабарлашты. Уюштуруу комитеттеринин ишинин уюштуруучулук, методикалык жана башка камсыздоо милдети атalgан министрликке жүктөлгөн. Ал эми мааракелик иш-чараларды өткөрүү менен байланышкан чыгымдар тартылган мамлекеттик органдардын бюджетинин, гранттардын жана демөөрчүлүк каражаттын эсебинен ишке ашырылмакчы. Ошентип, алдыда еки залкардын 100 жылдык мааракесине карата камылгалар катуу башталган чагы.

САПАТСЫЗ КУРУЛГАН ЖОЛДУН САНААСЫ

Транспорт министригина караштуу “Кыргызавтожол” мамлекеттик ишканасынын № 38 жол тейлөө мекемесинин кызматкерлери Таш-Көмүр – Кызыл-Жар 12 унаа жолунун участогуна асфальт тошоодо курулуш нормаларынын жана эрежелеринин талаптарын одоно бузуп, асфальт-бетон катмарынын тыгыздык коэффициентин сактабагандыгы, анын калыңдыгын азайтканыгы аныкталды.

Оз кезегинде Автотранспорт департаментинин кызматкерлери жолдун сапатсыз катмарына карабай кабыл алышкан. Натыйжада мамлекетке 29 миллион 104 миң 829 сом зыян келтирилгени аныкталып, кылмыш иши козголгонун башкы прокуратуралын басма сөз кызматы билдириди.

Учурда тергөө иштери жүрүп жатат.

“ЭРКИН-ТОО”

*гезитине 2023-жылдын
2-жарылыштыгына
жазылчуну эстеп чыгарбаңыз!*

*Гезитке жазылуу баасы почта
кызматын кошкондо 5 айга:
которуу жолу жана накталай төлөө
жолу менен -
1363 сом 33 тыйын*

*КРнын Нормативдик акты
журналына жазылуу баасы 5 айга:
которуу жолу жана накталай төлөө
жолу менен -
1527 сом 50 тыйын*

*Жазылуу бардык почта
түйүндөрүндө жүргүзүлүп жатат.*

Алдысты ЖАҚЫН КЫЛГАН АЛАКА

Президент Садыр ЖАПАРОВ:

“Улуу көчмөн цивилизациясынын урпактары катары да жакынбыз”

Президент Садыр Жапаров 9-иуолда мамлекеттик сапар менен Монголияга барды. Садыр Жапаровдун кортежин "Сүхэ-Батор" аянындагы Мамлекеттик сарайда Монголиянын Президенти Ухнаагийн Хурэлсух жубайы Лувсандоржийн Болорцэцэг менен тосуп алды.

Кыргыз мамлекеттинин башчысынын расмий тосуп алуу аземинен кийин Кыргызстан жана Монголиянын Президенттери тар чөйрөдө баарлашты. Ухнаагийн Хурэлсух Садыр Жапаровго өлкөгө сапар менен келүүгө чакыруусун кабыл алгандыгы учун ыраазычылык билдириди. Кыргызстан менен Монголиянын өз ара аракеттенүүсүн өнүктүрүү үчүн түз диалогдун маанилүүлүгүн белгилеп, бул тарыхый мамлекеттик сапар Кыргызстан менен Монголиянын ортосундагы кызматташтыкты өнүктүрүүгө күчтүү дем берет деди Ухнаагийн Хурэлсух.

Президенттин Монголияга расмий сапарынын алкагында эки өлкө лидерлеринин тар жана кеңейтилген курамда болгон сүйлөшүүлөрүндө эки тараптуу жана көп тараптуу кызматташуунун маанилүү маселелери талкууланды.

Монголия Президенти Кыргызстандан экологиялык жактан таза жашылча-жемиштерди ташууга кызықдар экенин, ошондой эле бул азыктарды өстүрүү боюнча биргелешкен ишканаларды түзүү маселесин иликтөөгө даяр экенин белгиледи. "Биз өлкөбүздүн аймагында Кыргызстандын элчилигинин ачылышына кубанычтabyз жана соода-экономикалык, илимий-техникалык, маданий кызматташтык боюнча Кыргыз-Монгол өкмөттөр аралык комиссиясынын иш механизмин активдештирууну маанилүү деп эсептейбиз" деп баса белгиледи Ухнаагийн Хурэлсух.

Садыр Жапаров Монголия

болгон сапардын саясий маанинин белгилеп, анын башкы максаты – эки өлкө ортосундагы саясий, соода-экономикалык, инвестициялык, маданий-гуманитардык тармактардагы кызматташтыкты андан ары илгерилеттүү экенин айтты.

Садыр Жапаров учурдан пайдаланып, өлкөдө белгиленин жаткан улуттук Наадам майрамы менен Монголиянын Президентин жана монгол элин куттуктап, улуу көчмөн цивилизациясынын урпактары болгон эки элдин жакындыгын сыймыкташнуу менен белгиледи.

Мамлекет башчысынын пикиринде өз ара сооданы өнүктүрүүдөгү башкы тоскоолдук – транспорттук-логистикалык мундүдөгү көйгөйлөр болуп саналат.

"Кыргызстан Азия автомобиль жолдорунун тармагы боюнча эл аралык автомобилдик ташуулар жөнүндө үч тараптуу Макулдаштууга кошуулуга ииеттенүүдө. Кыргызстан өз продукциясын экспорттоого гана эмес, монгол продукциясын импорттоого да кызықдар" деп белгиледи Садыр Жапаров.

Садыр Жапаров Монголиянын Баян-Улгий аймагында этникалык кыргыздар жашаарын белгилеп, бул аймакта тарыхый изилдөөлөрдүн жүргүзүү – эки өлкөнүн элдерин тарыхый жана маданий жактан да жакындаатарын айтты. Ошондой эле Достук жана маданият күндорүн откөрүүнү жандандыруу жөнүндө сөз болду.

Өлкө лидерлери кыргыз-монгол кызматташтыгынын багыттарын терендетүүгө өз ара даярдыгын жана кызыгуусун билдириши.

Соңунда Кыргызстан менен Монголиянын Президенттери достук жана кызматташтык орнотуу жөнүндө Кыргызстан

менен Монголиянын Биргелешкен декларациясына кол коюшту. Мындан тышкary айланачойрөнү коргоо, айыл чарба, туризм, экология, аймактар ортосундагы байланыштар жана башка тармактарда кызматташууну камтыган 10дон ашык документтерге кол коюлду.

Президент Садыр Жапаров Монголиянын Президенти Ухнаагийн Хурэлсух менен сүйлөшүүлөрдүн жыйынтыгы боюнча журналисттерге билдириүү жасады.

Садыр Жапаров эки тараптуу сүйлөшүүлөрдүн жыйынтыктарына кеңири токтолуп, тараптар эки өлкө ортосунда бардык деңгээлде активдүү диалог жүргүзүлүп жатканын канааттанау менен белгилешкенин айтты. Монголияда Кыргызстандын элчилигинин ачылышына токтолуп, бул соода-экономикалык, инвестициялык, маданий-гуманитардык кызматташууну активдештириүүгө, өлкөлөр ортосундагы кызматташтыктын потенциалын ачууга жана аларды сапаттык жана деңгээлге чыгарууга обөлгө түзөөрүнө ишенимин билдириди.

Президент Садыр Жапаров Монголияга расмий сапарынын учурунда Монголиянын Премьер-министри Лувсаннамсрайн Оюн-Эрдэнэ жана Монголиянын Улуу Мамлекеттик Хуралынын Төрагасы Гомбожавын Занданшатар менен жолугушту.

Жолугушууларда эки өлкө ортосунда кызматташтык багыттарынын кеңири чөйрөсү талкууланды. Садыр Жапаров Монголияга болгон мамлекеттик сапарынын негизги максаты катары эки жакын көчмөн элдин байланышын бекемдөөнү, ошондой эле көп кылымдык достуктун дүхүндө кызматташтыкты мындан ары өнүктүрүүнү баса белгиледи.

Монголиянын тоо-кен тажрыйбасы кызыктырат

Президент Садыр Жапаров Монголияга болгон мамлекеттик сапарынын экинчи күнү Эрдэнэт шаарындагы "Эрдэнэт" заводу мамлекеттик ишканасына барды.

"Эрдэнэт" заводу Азиядагы жез-молибден рудасын казып алуу жана байытуу боюнча эң ири ишканада деп эсептелец жана жылына 40 млн тоннага жакын руданы кайра иштетип, 580 миң тоннанын тегерегинде жез концентратын жана 6 миң тонна молибден концентратын өндүрөт. Ишканада 1973-жылдан бери иштеп келет, Совет жана Монгол өкмөттөрү «Эрдэнэт» жез-молибден кеңин иштетүү боюнча биргелешкен ишканада түзүп, ал бүгүнкү күнгө чейин дүйнөдөгү эң ири жез көндеринин бири бойдан калууда. 2019-жылы Монголия Өкмөтүнүн чечими менен «Эрдэнэт Индустри» толугу менен мамлекеттик менчикке откөн.

Президент Садыр Жапаров карьеерди жана дүйнөнүн көптөгөн өлкөлөрүнө экспорттолуп жаткан жез-молибден концентратын чыгарган ишкананын фабрикасын көрүп, жезди алып чыгаруу боюнча алдыңкы технологияларды колдонуу тажрыйбасы менен таанышты.

Мамлекет башчысы тоо-кен жана геологиялык багыттар боюнча адистерди даярдо жана квалификациясын жогорулаттуу, геология жана тоо-кен тармагынын келечектүү багыттары боюнча биргелешкен илимий изилдөөлөр жана тажрыйба алмашуу жаатында кызматташууга кызықдар экендигин билдириди. Ал "Эрдэнэт" заводунун жетекчилигине өз ара кызыкчылык жараткан багыттар боюнча биргелешип аракеттенин чөйрөлөрүн жакшылап ойлонуштурууну сунуштады.

ШАВКАТ МИРЗИЁЕВДИН ЖЕҢИШИ

Президент Садыр Жапаров Шавкат Мирзиёевди өлкө Президентин шайлоодогу жеңиши менен күттүктады.

Шавкат Мирзиёев менен телефон аркылуу сүйлөшүп, болуп өткөн президенттик шайлоодогу ишенимдүү жеңиши менен дагы бир жолу жылуу күттүктап, анын жеңиши – боордош өзбек элинин ишенимдин маанилүү көрсөткүчү экенин белгиледи. Садыр Жапаров

ЦИРК ЖАМААТАНЫН ТАЛАШЫ БҮТӨБҮ?

Мамлекеттик цирктин бүгүнкү абалы соцтартмактарда талкууга жем таштап, бир кездеги ири маданий жайдын бүгүнкү аянычтуу абалы тууралуу ар кандай пикирлер айтылган эле. Өткөн жума күнү Президент Садыр Жапаров А.Избаев атындагы мамлекеттик цирк имаратына күтүүсүз барып, андагы абал менен таанышты. Мамлекет башчысы имараттын абалын, жумушчулардын эмгек шарттарын көрүп чыгып, жамаат менен жолугушту. Жолугушууда циркти капиталдык реконструкциялоо долбоору иштелип чыкканын жана жакындык мезгилде ондоо иштери башталарын белгиледи. Садыр Жапаров

министр Алтынбек Максутовдун билдиришинче учурда цирктин директору кызматына талапкерлер сынактыханада оттөп жатат. Эске салсақ, жамаат ичинде өз ара келишпестик маанай түзүлүп, мурдагы директор кызматынан кеткен.

МАМЛЕКЕТТИК ИМАРАТТАР МАКСАТТУУ ПАЙДАЛАНЫЛСЫН

Ушул эле күнү Президент Садыр Жапаров борборбуздагы 10-кичи районунда жайгашкан И.Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университетинин окуу корпустарынын бирине барды. Аудиторияларды жана капиталдык реконструкциялоо муктаж корпустун айланасын көрүп чыкты. Корпустун жалпы аянты 11 миң чарчы метрден ашат, бирок анын дээрлик жарымы максаттуу пайдаланылбайт. Мамлекет башчысы билдиришинче учурда цирктин директору кызматына талапкерлер сынактыханада оттөп жатат. Эске салсақ, жамаат ичинде өз ара келишпестик маанай түзүлүп, мурдагы директор кызматынан кеткен.

Даярдаган
Бегим ТУРДАЛИЕВА

Иш ЖУМА

“Бишкекнаабайкананын” наны даамдуу

“Бишкекнаабайкан” өткөн 6 айдын ичинде 83 тонна нан жасаган. Ишканда учурда 25-30% өндүрүштүк кубаттуулукта гана иштеп жатат. Президент Садыр Жапаров 7-июлда “Бишкекнаабайкан” муниципалдык ишканасына барып, алардын иши менен таанышты. Мамлекет башчысы Бишкек шаарынын мэриясына муниципалдык наабайкананын өндүрүштүк кубаттуулугун жогорулатуу маселесин иштеп чыгууну тапшырды.

Наабайканда шаардагы бала-

бакчаларды, мектептерди, ооруканаларды жана калктын социалдык аялуу катмарын сапаттуу нан азыктары, кондитердик жана башка жеткиликтүү баадагы продукциялар менен камсыз кылат. Ишкананын өзүнүн лабораториясы бар.

Мамлекет башчысы билим берүү, саламаттык сактоо объекттерине, ички иштер органдарына “Наабайканадан” сапаты кепилденген жана кымбат эмес нан азыктарын сатып алууну сунуш кылды.

Кызматташуу өнүгүү жолунда

Министрлер Кабинетинин Төрагасы Акылбек Жапаров 7-июлда Санкт-Петербург шаарына бир күндүк иш сапар менен барып, “Газпром” ААК башкармалыгынын төрагасы Алексей Миллер менен жолукту.

Анда Кыргызстанды газ менен камсыздоо тармагындагы Россия менен эки тараптуу кызматташуу маселеси талкууланды. Акылбек Жапаров: “Кыргыз Республикасы менен “Газпром”

компаниясынын ортосундагы ар тараптуу кызматтастык тереңдеп, ырааттуу өнүгүү жолунда”, - деген пикирин айтЫП, Алексей Миллерге отун-энергетика тармагындагы кызматтастыкка кошкон зор салымы учун ыраазычылык билдири.

Алексей Миллер дагы Кыргызстан менен энергетика жана газ тармагында кызматташууга жогору баасын берип, “биз бул кызматтастыкты өнүктүрүүдө чөн мүмкүнчүлүктөрдү көрүп тұрабыз”, - деди.

Дары-дармектерге түз келишим

Министрлер Кабинетинин Төрагасынын орун басары Эдил Байсалов Индиянын Хайдарабад шаарында Индиянын 9-эл аралык фармацевтикалык көргөзмөсүнө барды.

Эдил Байсалов Индиянын алдыңкы фармацевтикалык компанияларынын жана бир катар өндүрүштүк ассоциацияларынын жетекчилиги менен жолугушууларды откөрүп, өз ара пайдалуу келишимдерди түзүү, ошондой эле Кыргызстандын аймагында өндүрүш ишканаларын ачуу аркылуу активдүү кызматташуу маселесин талкуулады.

Ошондой эле түз келишимдер аркылуу дары-дармектерди жана медициналык буюмдарды сатып алуу учун түзүлгөн “Кыргызфармация” жаңы мамлекеттик ишканасынын ачылышы боюнча тегерек столуюштурулуду.

Бегим ТУРДАЛИЕВА

КЕЛЕЧЕК ЭЭЛЕРИ

АЛТЫН СЕРТИФИКАТТЫН АРТЫКЧЫЛЫГЫ

Өткөн жумада Президент Садыр Жапаров билим берүү мекемелеринин бутүрүүчүлөрүнө Алтын сертификаттарды тапшырды. Ал азыркыдай тез өзгөрүп, ааламдашуу доору жүрүп жаткан учурда жаштар да заман агымына батыңгайлашып, ыкчам, жигердүү болушу керектигин белгиледи.

“Азыркы жаштар мобилдүүлүгү жана жигердүүлүгү менен тез өзгөрүлүп жаткан коомго оңай адаптация болушу зарыл. Буга эң алды менен ата-энелер, тарбиячылар жана мугалимдер өтө чоң маани бериши кажет. Алтын сертификат силерге чоң мүмкүнчүлүктөрдү ачат. Силер үчүн Кыргызстандагы бардык жогорку окуу жайларынын эшиги ачык, бюджеттик негизде каалаган окуу жайындардан окуй аласынар.

Аранарда чет өлкөдөгү жогорку окуу жайларга тапшыра турган балдар-кыздар да бар. Бул дагы жакшы көрүнүш. Эң башчысы, келечекте чет жерден алган билимнөр менен өз Мекенинеге келип, өлкөнөрдүн өнүгүшүнө салым кошуу канчалык манилүү, канчалык сыймыктуу экенин унуптагыла!” деди Президент.

Салтанаттуу аземге республиканын бардык аймагынан Алтын сертификатка ээ болгон окуучулар келиши. Алардын жузүнөн сүйүнчү менен толкундоонун сезими байкалыш турду. Алдыңкы окуучулардын жана аларды окуткан агай-әжейлердин пикирин угуу учун айрымдарын кепке тарттык.

Билимди баалоо жана окуу түрүнүүн борборунун дириектору Чынара БАТРАКЕЕВА:

- Биздин мектептөн быйыл жалпы республикалык тестти өткөрө турган мекеме болуп саналат. Быйылкы жылдагы тест дөле мурдагы жылдардай эрежеси, жол-жобосу, тартиби менен оттү. Тестке жалпысынан 51 мин 73 адам келиши.

- Алтын сертификаттарын алган окуучулар тууралуу айтсаңыз?

- Алтын сертификаттын өз артыкчыларды бар. Аны алган бутүрүүчүлөр эч бир сынектарга катышпай, өздөрү каалаган жогорку окуу жайдын бюджеттик бөлүмүнө автоматтык түрдө өтө алышат. Ал окуучулар жалаң эле бюджеттик орундарга эмес, контракттык негизде да окуу жайларга тапшыра алышат. Айрым университеттер, кала берсе эл аралык жогорку окуу жайлар да женилдик беришет. Керек болсо бекер окуушат. Биздин жогорку окуу жайлар эмес Турция, Россия, Малайзиядагы айрым университеттер да алтын сертификат алган окуучуларга женилдиктерди беришет.

- Быйыл канча упай алган балдар Алтын сертификатта ээ болушту?

- Алтын сертификат алган балдардын эң жогорку көрсөткүчү 236, төмөнкүсү 223 упай болду. Жалпысынан эң жогорку упай 245 упай.

- Эң жогорку упай алган окуучулар болдуубу?

ээси болом деп ойлогон жок элем. Мен үчүн өтө күтүүсүз жана сыймыктуу иш болду.

- Жогорку упай алганында качан, кантип уктуун?

- Мага эжем сүйүнчүлөп айтты. Ал сайттан көргөн экен.

- Эми кайсыл окуу жайына тапшырайын деген оюн бар?

- Медицина багытында билим алайын деп чечитим.

Кара-Суу районундагы №49 мектептин бутүрүүчүсү Акматбек ТУРСУНБАЕВ:

- Мен жалпы тестиirlөөдө 219 упай алдым. Тестке болгон күч аракетимди, мектептөн алган билимнөр жумшаш, катуу даярданым. Биринчи тесттен 214 упай алган болчумун.

- Кайсыл окуу жайга тапшырайын дег жатасың?

- “Ата-Түрк Ала-Тоо” эл аралык университетине тапшырам. Келечекте инженер болсом дейм.

Нарын облусунун Ат-Башы районундагы Кызыл-Туу орто мектебинин бутүрүүчүсү Гүлайым НАЗАРОВА:

- Мен республикалык тестиirlөөдө 226 упай алып, Алтын сертификатка ээ болдум. Тестиirlөөдө аябай дыкат даярданым. Айрым предметтерден кыйналдым. Агай-әжейлерден кошумча сабактарды алдым. Эми “Ата-Түрк Ала-Тоо” эл аралык университетине тапшырам.

Бишкек шаарындагы №12 мектеп-гимназиясынын мүсүру Гүлбарчын ҮМӨТАЛИЕВА:

- Биздин мектептөн эки окуучулар Алтын сертификаттын ээси болду. Бул биринчиси эле эмес. Биздин окуучулар жыл сайын Алтын сертификат алышат. Мындан тышкары, быйылкы окуу жылында төрт окуучубуз “Алтын тамга” сыйлыгын алды. Мен биринчи кезекте мектептин мугалимдер жамаатына, балдардын ата-энелерине ыраазычылык айткым келет.

Өмүрбек ТИЛЛЕБАЕВ

БАРА КӨРӨЛҮ

Кыргыз Республикасынын айыл чарба министри Аскарбек ЖАНЫБЕКОВ:

“Сонкунда 3 жылда реалдуу реформаларды жасадык”

Ушул күндөрү айыл чарба тармагыбызды жөнгө салчу министрге карата кескин сыйни пикирлер эмнеден улам айтылууда? Тармак жетекчилиги конкреттүү канадай иштерди аркалап жатат? Түшүмдүүлүк, алдынагы күзгү оруп-жыйноого камылгалар канадай? Аскарбек Сапарбекови менен биз дал ушул түйүндүү соболдордун тегерегинде баарлаштык.

- Аскарбек мырза, быйыл жаз жылдагыдан бир айга кеч келди. Мындай шартта алдыда күтүлүп жаткан күзгү оруп-жыйноодогу түшүмдүүлүк канадай болчудай?

- Туура, быйыл жаз суук, анан калса дээрлик бир айга кеч келди. Албетте, мындай шартта өзөндөрдөн сугат суулардын кеч түшүшү сыйктуу себептерден улам биздин айыл чарба өсүмдүктөрүнүн өсүшү менен өндүрүмдүүлүгү кечикти. Мунун кесепети эмитен билинип, маселен, Чүй жана Ысык-Көл облустарында түшүмдүүлүктүн жыйынтыгы, өзгөчө Сары-Өзөндүн кайрактуу жерлеринде начар болоору күтүлүп жатат. Жаздын кеч келиши түштүк аймактарыбыздын айыл чарба өсүмдүктөрүнө анчайин таасири билинген жок. Түшүмдүүлүк ал жактарда жакшы көрсөткүчтөр менен жыйынтыкталууда.

- Өткөн жылы Ысык-Көлдүн “сары кызы” аталган өрүктүн түшүмдүүлүгү мол болгону менен баасы өтө төмөн болуп, алды чиригенине өз көзүм менен күбө болгонум бар. Быйыл “сары кызы” түшүмдүүлүгү кантип жатат? Баасы канадай?

- Быйыл “сары кызы” үшүк алдып кетти. Үшүк бир гана өрүктү эмес, Ысык-Көлдүн алма, алмурутуна кошо кедергисин тийгизди. Андыктан, быйыл бул жерлерде жылдагыдай түшүмдүн берекеси болбайт. Керек болсо түшүмдүүлүк алдаганча төмөн болот. Ал эми өткөн жылдагы өрүктүн баасын козгоп жатасың. Ысык-Көлдүн өрүгүнүн эң негизги сатылуу базары Россиянын Новосибирск баштаган суук облустарында болот. Өткөн жылы ошол аймактарда сатылып жаткан “сары кызы” базардагы дүң баасы биздин Ысык-Көлдөгү баадан төмөн болбодубу. Себеби, Армения менен Азербайжандагы өндүрүлгөн өрүктөрдүн, Казакстанда 10 миң гектар аянттагы

жерден жыйналган өрүктүн түшүмдүүлүгү мол болуп, Ысык-Көлүбүздө өскөн “сары кызы” сорттору эски болгондуктан, кошуна өлкөлөрдүн базарындағы өрүктүн сапатына атаандаштыктын негизинде туруштуу бере албай калды. Мындай жагдайлардан соң дыйкандарыбызга быйыл атايын көчөттөрдү өстүрүгөн чарбаларды тактап, аларды мыйзамдаштыруу менен банк аркылуу насыя берип, кошуна өлкөлөрдүн базарларында атаандаштыкка туруштуу берчү өрүктөрдүн сортторун өстүрүүгө бел байладык. Болбосо, базардагы болгон талаشتа биздин азыркы өрүктөрүбүздүн сорттору атаандаштыкка туруштуу бере албай калышты. Мунун өзү сонкун 30 жылдык тарыхыбызда бул багытта эч нерсе жасалбагандыктын жыйынтыгы десем болот. Болбосо, үрөнчүлүк буюнча мыйзамда багбанчылык, көчөт деген бир сөз жок! Бул бир эле мисал. Ушуга окошон көйгөйлөр да көп убактыбызды алууда.

- Социалдык түйүндөрдө, маалымат каражаттарында сизге карата бир эмес, эки ирет министр болгонуң гана карабай тармактын жүгүн илең-салан жүрүштө тартып жатканыңизды коомчулуктун автивдүү катмары баса белгилешип, байма-бай сыйндарды жаадырышууда. Сиз өзү сыйндардан жыйынтык чыгараласызыбы?

- Сын-пикир конкреттүү кимдерден айтылып жатат? Тактап, негиздүү кылып айтса аласызыбы?

- Айыл чарба тармагында аксалыбыз Жамиин Акималиев тарабынан сизге, сиз башкарған министрликке карата негиздүү сыйндар,

олуттуу суроолор конкреттүү түрдө айтылып жатат. Анын баарын бул жерге кайра баштан түшүп, тизмектештин зарылчылыгы деле жок го дейм...

- Мен Жамиин Акималиев аксалыбыздын айтканда тулууга менен макул эмесмин. Аксакал учурда 90 жашты чамалап калган убагы. Ал киши сонкун 30 жылга чукул убакыттан бери биздин Дыйканчылык, илимизилдөө институтун жетектеди. Мен бүгүн илим-изилдөө институтубуздуу кыдырып келдим. Бул жайда дээрлик эч нерсе калбаптыр. Бүт талкаланыптыр! Мүлкөтөрү сатылып, таланып-тонолуп, жоголуптур. Андыктан, биз ким болбойлу, бир нерсеге баам салып, серепчилик кылаарда артка кылчайып, баскан изибизге жакшыраак баам салып, анан башкаларга сыйн айтсак жакшы болот эле. Мен Жамиин аксалыбызга аашыкча бир нерсе айтып, акыллашкым келбайт. Сын-пикирди айтаарда, серепчилик кылаарда негиздүү, жөндүү айтса анысы көпчүлүккө деле жагат эле да, туурабы? Дегеле ким болбосун, сыйн айтаарда конкреттүү сандар менен салыштырып айтып, сунуш берип, серепчилик кылышса жакшы болмок.

- Бирок, сиз жетектеген министрлик алда канча жылдардан бери статистикалык органдын образын берген, дыйкандардын айдоо-себүү, түшүмдүүлүгүнө эсеп-кысап жүргүзгөн органга айланып калгандыгын моюндайсызыбы?

- Ачык айтайын, айыл чарба министрлиги буга чайин статистикалык орган болуп келген. Азыр биздин министрлик реалдуу иш кылып жатат. Учурда айыл чарба өндүрүшүндө,

болобу, бардык жагынан төмөн турабыз. Мал чарбасы деген машина эмес экен, бүгүн от алдырып, газды тээп айдал кетчү. 30 жылдан бери мал чарбабыз талкаланып келген. Бүгүн аны оңдоого аракетибизди кылып жатбыз. Ушул күндөрү чет жактан асыл тукум малдарды, уруктарды алып келип, атаяын адистеризибизди окутуудабыз. Сырт жактан жалпы тармагыбызга техника, үрөндердүү, жаңы технологияларды алып келүү менен алпурушуудабыз. Бир нерсени билип койсонор, айыл чарба өндүрүшүн төмөндошу тез болот да, аны калыбына келтириш өтө чоң убакытты талап кылат. Айрым учурларда кээ бир жараптар, өздөрү талкалаган нерсени кайра бат элэ оңдос болот деше, жаңылышат.

- Баяткан берки сөзүнүзде тармакта 2020-жылдан бери реформа болуп жатканын айтып жатасыз. Алдынагы 2023-2024-жылдарга карата карапайым дыйкандарыбызга конкреттүү канадай жардам кылып, кол кабыш кыла аласыздар?

- Жардам бир гана жолу болбайт! Бардык өндүрүш женилдилген, узак мөөнөткө берилген акча каражатынан көз каранды. Экинчиси, ошондой каражаттын туура пайдаланылышинда болот. Бул тармактын багыттарынын өнүгүшүнө шарт түзөт. Өлкөбүздүн экспорттук потенциалы эмнеде? Албетте, жашылчажемиштерибизди, сапаттуу балыбызды, органикалык багыттагы айыл чарба продукциябызды экспортко чыгара аласыз. Органикалык айыл чарба продукциябыз боюнча мыйзам, токтомдордун жоболорун, техникалык регламентинин баарын иштеп чыктык. Бүгүн органика абдан өнүгүп жатат. Буга шарт түзүп жатабыз. Биздеги багбанчылык иштерди алдыга жылдырып кетишүү үчүн күнарсыз болуп жаткан жайыттардын 614 миң гектар аянтын тактап, дыйкандарыбыз алганга мүмкүнчүлүк түздүк. Эми аны жер-жерлерде реалдуу ишке ашырганга шарт түзүү маселеси гана калды. Өлкөдө 500 миңден ашык фермерлериз болсо, ошолордун баккан малынын дээрлик 95%-ынын продуктуулугу абдан төмөн. Ошол продуктуулугу жогору болгон малдарды асыраганга шарттарды түзүп берип жатабыз. Мунун баарын кадам-кадам менен жылдап жасала турган иштер. Баардыгын бир-еки жылда реалдуу өзгөрүшкө алып келиш кыйын. Ошондуктан биз азыр колубуздан келишинче, мүмкүнчүлүгүбүздүн жетишинче иштеп жатабыз.

- Үлайым эле ошондой болсо кана. Ошол эле мал чарба-чылыгы багытында канадай көйгөйлөрдүү чечиндер же кайсы маселесин чече албай жатасыцар?

- Бардыгы каражатка келип такалалат. Биз сиз атаган багыттар боюнча бардык программа, концепцияларды иштеп чыгып, алдыга карай бар аракетибизди кылып жатабыз. Акыры көп нерселеризди каражатка келип такалдууда. Маселен, союз маалыматын 15 республиканын ичинде бүгүн Кыргызстан мал чарбасындағы продуктуулук боюнча эн төмөн деңгээлде турабыз. Мейли жүн боюнча болсун же эт менен сүт боюнча

Калыгул БЕЙШЕКЕЕВ

БатМУ – ЭЛ АРАЛЫҚ ОКУУ ЖАЙЛАРДЫН ИНТЕГРАЦИЯЛАНДЫ

БатМУ – ЭЛ АРАЛЫҚ ОКУУ ЖАЙЛАРДЫН АРАСЫНДА ӨЗ ОРДУН ТАБУУДА

“Баш болуу оңой, баштоо күйүн” демекчи, экономика илиминин жаш доктору, профессор Айдарбек Гыязовдун чечкиндүү аракеттери жана креативдүү ой жүгүртүүлөрүнүн натыйжасында окуу жайдын инфраструктурасы, билим берүү сапаты, коомчулуктагы орду жана сырткы аurasы дагы көпчүлүктүн көңүлүн өзүнө бургандыгын адилеттүүлүк үчүн айта кетели. Мындан дегенибиз, Баткен мамлекеттик университети кыска аралыкта Эл аралық окуу жайлардын арасынан өз ордун тапты. Биз окуу жайдын ректору, экономика илимдеринин доктору, профессор Айдарбек Гыязов менен бул багытта кеңири баарлаштык.

- **Айдарбек Токторович, бул кызметка келгеницизден бери да 2 жылдын жүзү болуптур. Бул аралыкта окуу жайда кандай өзгөрүүлөр болду?**

- Мен ректор болуп кызметка келгенде эле, биринчи кезекте жаш илимпоздорду шыктандырып, аларга демилге көрсөтүүнү колго алдым. Себеби, окуу жайдын сапаттык көрсөткүч илимпоздордун эмгектерине, жаңычыл ой жүгүртүүсүнө, ойлоп табуучулугуна байланыштуу эмеспи. Ошондуктан, кандидаттык, доктордук диссертация жактагандарга финансыйлык жактан колдоо иретинде акчалай сыйлыктар белгиленип, айлык ақыларына кошумча өздүк каражатыбыздын эсебинен толомдөр бекитилди. Натыйжада, илим жактагандардын саны юсту. Ошол эле учурда, окуу жайыбыздыгы кадырбарктуу илимпоздор жаш, жаңы илим жолуна аттангандарга кеп-кенештерин берип, ар тараптан колдоо көрсөтүп жатышат. Бүгүнкү күндө, бизде 3 илимдин доктору, 54 илимдин кандидаты эмгектенүүдө. Азыркы учурда 10го жакын окутуучулар илимий ишинин үстүндө иштеп жатышат. Мындан тышкары, окуу жайдын ичинде бир канча багыт боюнча ички илимдин сынағын жарыялаганбыз. 2021-2022-окуу жылында ички илимий долбоору боюнча сынакта конкурстук комиссиянын жыйынтыгы боюнча т.и.к., профессор Абдинаби Каидыров женүүчү деп табылып, иш алып барууда.

- **Баткен мамлекеттик университети өлкөдөгү эң жаш жогорку окуу жайы экендигине карабастан, жаңы пикирлерди угуп жатабыз. Кут болсун, ийгиликтериздер менен бөлүшө кетсөнз?**

- Рахмат, Баткен мамлекеттик

оюонбүздин эли учүн дагы чон колдоо деп айтаар элем.

- **«Баш болуу оңой, баштоо күйүн» демекчи, ректорлук кызматты аркалоодо кандай түйшүктөрдү, күйинчылыктарды басып өттүнүз? Бул кадамдардын натыйжалары кандай болду?**

- Мен окуу жайга шайлоо жолу менен келдим. Ошол эле учурда, мен бардык эмгек жамаатка бирдей мамиле кылдым. Себеби, окуу жайдын келечеги, мындан ары өсүп-өнүгүшү, жаңы баскычтарга көтөрүлүсү үчүн бириңи кезекте эмгек жамаатынын ынтымагы жана биримдиги эн зaryл болчу. Буюрса, окуу жайдын эмгек жамаатынын ортосунда жагымдуу климат пайда болуп, жумушка болгон кызыгуу естү. Натыйжада, биздин окуу жай өнүгүү жолуна түшүп, абройлуу эл аралык жогорку окуу жайлар менен кызматташу жолго коюлду. Атап айтсак, Россия Федерациисынан 11, Турция Республикасынан 4, Венгриядан 2, Өзбекстандан 4, Түштүк Кореядан 1, Беларуссиядан 1, Индонезиядан 2 даараткан курулуу алдында турат. Мындан тышкары, Баткен шаарындагы башкы мекеме менен Кызыл-Кыядагы КГПИ-ге бардык шарты менен спорттук зал курулуу алдында турат. Бул курулуштар 2023-жыл ичинде бүткөрүлүп, пайдаланууга берилит. Мындан тышкары, окутуучулар жана студенттердин тажрыйбасын алмаштыруу максатында Турция мамлекетине быйылкы жылдын июнь айында жайкы мектепке 30 студент, 5 окутуучу барып окуп келишет. Ал эми, Россиянын окуу жайларына 20 студент, 5 окутуучу барат. Дагы бир жаңылык, жакындыктын аралыкта 2023-2024-жылдары Турция менен биргеликте теология жана айыл чарба факультетин ачуу жагы макулдашылды. Ошого удаа эле, журналистика факультетин ачууну мерчемдеп турабыз. Сүлүктүдө медициналык колледж ачылат. 2023-2024-окуу жылында Орусия менен биргеликте кош дипломдуулук боюнча кабыл алуу башталат. Россия Федерациисынын каржылоосу менен жакында БатМУда орус тил борбору ачылууда. Буга чейин Туркиянын колдоосу менен эки түрк тилдүү борбор ачылып, алгылыктуу иштеп жатышат. Ошондой эле Президентибиз Садыр Жапаров баштаган делегациянын курамында Венгрия өлкөсүндө болуп келдик. Бул жерде да 2 университет менен 2 тараптуу кызматташу боюнча кол койдук. Буюрса 2023-2024-окуу жылында студенттер академиялык мобилдуулук жана илимий долбоорлор боюнча Европага жөнөтүлөт.

жайдын окумуштуулары башка чет өлкөлүк окуу жайларга барайп конок лекцияларын окуп келишишүүдө. Албетте булардын бардыгы эмгек жамаатынын биримдигинин, тилектештигинин наыйжасы десем болот.

- **Айдарбек Токторович, алдыда дагы кандай максаттарыңыздар бар?**

- Алдыда аткарылчу иштер бар. Окуу жайдын алдында эки кабаттан турган 50 орундуу заманбап жатакана баштадык. Астында – подвалда фитнес, теннис клуб, китеп окуу бөлмөлөрү бар. Бириңи кабаты уул балдар учүн, экинчи кабат кыздар учүн. Ошондой эле, башкы мекемеде жецил конструкциядагы спорт зал салынып жатат. Сүлүктүдө институтта болсо жакында бала бакчанын жана студенттик жатаканын ачылышы болот. Жакында эле, «Ыйман» гимназиясынын жаңы имараты куруулуп, пайдаланууга берилид. Ал эми, Кызыл-Кыядагы институтта спорт аянтасынын курулушу, ошондой эле 50 орундуу жатакана жана заманбап улгүдөгү 2 даараткана курулуу алдында турат. Мындан тышкары, Баткен шаарындагы башкы мекеме менен Кызыл-Кыядагы КГПИ-ге бардык шарты менен спорттук зал курулуу алдында турат. Бул курулуштар 2023-жыл ичинде бүткөрүлүп, пайдаланууга берилит. Мындан тышкары, окутуучулар жана студенттердин тажрыйбасын алмаштыруу максатында Турция мамлекетине быйылкы жылдын июнь айында жайкы мектепке 30 студент, 5 окутуучу барып окуп келишет. Ал эми, Россиянын окуу жайларына 20 студент, 5 окутуучу барат. Дагы бир жаңылык, жакындыктын аралыкта 2023-2024-жылдары Турция менен биргеликте теология жана айыл чарба факультетин ачуу жагы макулдашылды. Ошого удаа эле, журналистика факультетин ачууну мерчемдеп турабыз. Сүлүктүдө медициналык колледж ачылат. 2023-2024-окуу жылында Орусия менен биргеликте кош дипломдуулук боюнча кабыл алуу башталат. Россия Федерациисынын каржылоосу менен жакында БатМУда орус тил борбору ачылууда. Буга чейин Туркиянын колдоосу менен эки түрк тилдүү борбор ачылып, алгылыктуу иштеп жатышат. Ошондой эле Президентибиз Садыр Жапаров баштаган делегациянын курамында Венгрия өлкөсүндө болуп келдик. Бул жерде да 2 университет менен 2 тараптуу кызматташу боюнча кол койдук. Буюрса 2023-2024-окуу жылында студенттер академиялык мобилдуулук жана илимий долбоорлор боюнча Европага жөнөтүлөт.

Адылбек АКМАТОВ

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ «О РЕКЛАМЕ»

Принят Жогорку Кенешем Кыргызской Республики 24 мая 2023 года

3) часть 9 изложить в следующей редакции:

«9. Запрещается несанкционированная рассылка рекламы с использованием информационных технологий, мобильных телефонов, факсов и электронной почты.»;

к) статью дополнить частями 9¹ и 9² в следующей редакции:«9¹. Запрещается размещение рекламы, громкость звука которой превышает громкость звука текущей теле- и радиопрограммы, теле- и радиопередачи более чем на 1,5 децибел.9². Размещение (распространение) рекламных материалов, ввезенных на территорию Кыргызской Республики с нарушением требований законодательства в сфере таможенного регулирования, иных нормативных правовых актов Кыргызской Республики, а также вступивших в силу в установленном законодательством порядке международных договоров, участницей которых является Кыргызская Республика, не допускается.»;

29) в статье 7:

а) статью дополнить абзацем третьим следующего содержания:

«о результате применения и испытания товара;»;

30) абзац четвертый изложить в следующей редакции:

«о стоимости (цене) товара на момент распространения рекламы, порядке его оплаты, размере скидок, тарифах и других условиях приобретения товаров;»;

6) в статье 8:

а) абзац первый части 1 изложить в следующей редакции:

«1. Неэтичной является реклама, которая содержит текстовую, зрительную или звуковую информацию, нарушающую общепринятые нормы нравственности, гуманности, этики и морали, направленную на демонстрацию поведения, ущемляющего права и свободы человека, содержащую элементы гендерной дискриминации, воспроизводящую гендерные стереотипы путем употребления оскорбительных слов, сравнений, образов в отношении расы, национальности, этнической принадлежности, профессии, социальной категории, инвалидности, возраста, пола, языка, образования, происхождения, имущественного или иного положения, религиозных, философских, политических убеждений, а также порочит:»;

б) в части 2 слова «законодательством Кыргызской Республики» заменить словами «Гражданским процессуальным кодексом Кыргызской Республики»;

7) статью 9 признать утратившей силу;

8) в абзаце пятом части 1 статьи 11 слова «законодательством Кыргызской Республики» заменить словами «законодательством Кыргызской Республики в сфере телевидения и радиовещания;»;

9) в абзаце втором части 1 статьи 15 слово «Правительством» заменить словами «Кабинетом Министров»;

10) в статье 16:

а) в частях 1 и 2 слова «алкогольной продукции» заменить словами «алкогольной продукции и энергетических напитков»;

б) в абзаце первом части 3 слова «Министерством здравоохранения Кыргызской Республики» заменить словами «уполномоченным государственным органом в сфере здравоохранения»;

в) абзац пятый части 4 изложить в следующей редакции:

«Реклама боевого и служебного оружия, а также вооружений и военной техники, внесенных в перечень продукции военного назначения, экспорт и импорт которой в Кыргызской Республике осуществляются по лицензиям, допускается только в порядке, установленном гражданским законодательством Кыргызской Республики, а также на специализированных выставках или ярмарках-продажах, проводимых в порядке, установленном Кабинетом Министров Кыргызской Республики.»;

г) части 5 и 6 изложить в следующей редакции:

«5. Запрещается:

- передача в дар и распространение любых информационных и образовательных материалов по идеализации потребления продуктов и продуктов детского питания;

- спонсирование мероприятий, предназначенных для беременных и кормящих женщин, работников здравоохранения и других лиц, имеющих отношение к продуктам питания для детей, в особенности младенцев и детей младшего возраста, если при этом используются название, изображение или товарный знак производителей продуктов и продуктов детского питания;

- распространение, в том числе продажа широкому кругу лиц товаров, не имеющих отношения к процессу питания детей (футболки, головные уборы, игрушки, зонты, сумки и т.п.), на внешнюю сторону которых нанесены названия или изображения продуктов и продуктов детского питания;

- иные виды деятельности, прямо или косвенно направленные на поощрение покупки или использование продуктов и продуктов детского питания;

- распространение рекламы, основанной на риске игр и взаимных пари их организаторов, участников и посредников, в том числе игровых заведений, таких как букмекерские конторы и тотализаторы (реклама игрового бизнеса).

6. Любая реклама и стимулирование продажи табака, табачной продукции и (или) потребления табака, табачных и никотиносодержащих изделий, изделий с нагреваемым табаком, систем для нагревания табака, электронных систем доставки никотина (включая электронные сигареты) и растворов для них, водяных трубок и других курительных принадлежностей в соответствии с Законом Кыргызской Республики «О защите здоровья граждан Кыргызской Республики от последствий потребления табака, никотина и воздействия окружающего табачного дыма и аэрозоля» запрещается.

Допускается демонстрация табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком и систем для нагревания табака, никотиносодержащих изделий, электронных систем доставки никотина (включая электронные сигареты), водяных трубок и процесса потребления табака и никотина при информировании населения о вреде потребления табака, никотина и вредном воздействии окружающего табачного дыма и аэ-

розоля или электронных систем доставки никотина (включая электронные сигареты) и изделий с нагреваемым табаком при проведении уполномоченным государственным органом в сфере здравоохранения информационных кампаний, в том числе через средства массовой информации.»;

11) в статье 20:

а) в части 1:

- в абзаце втором слова «авторитета родителей» заменить словами «авторитета родителей (или одного из них)»;

- абзац пятый изложить в следующей редакции: «- размещение в рекламе текстовой, визуальной или звуковой информации, показывающей несовершеннолетних в опасных местах и ситуациях, побуждающей к совершению действий, представляющих угрозу их жизни и здоровью, в том числе к причинению вреда своему здоровью;»;

- абзац седьмой изложить в следующей редакции:

«- создание у несовершеннолетних неверного представления о цене товара, как доступного для всех;»;

- дополнить абзацами восьмым и девятым следующего содержания:

«- формирование комплекса неполноценности у несовершеннолетних, связанных с их физиологическими особенностями;»

- формирование комплекса неполноценности у несовершеннолетних, не обладающих рекламируемым товаром.»;

б) статью дополнить частями 3 и 4 следующего содержания:

«3. Реклама продуктов детского питания не должна представлять их в качестве полноценных заменителей грудного молока и содержать утверждение преимущества искусственно-го вскармливания детей.

4. Реклама продуктов, предназначенных для использования в качестве заменителей грудного молока, и продуктов, включенных в рацион ребенка в возрасте до двадцати четырех месяцев, должна содержать сведения о возрастных ограничениях применения таких продуктов и предупреждение о необходимости консультации специалистов.»;

12) в статье 20⁵ слова «законодательством Кыргызской Республики» заменить словами «законодательством Кыргызской Республики о меценатстве и благотворительной деятельности»;

13) в части 1 статьи 25 слова «законодательством Кыргызской Республики» заменить словами «гражданским законодательством Кыргызской Республики»;

14) в статье 26:

а) часть 1 дополнить абзацем вторым следующего содержания:

«- принимает решение о признании рекламы ненадлежащей;»;

б) в части 2 слова «вправе предъявить» заменить словом «предъявляет»;

в) часть 4 изложить в следующей редакции:

«4. Государственные органы исполнительной власти, уполномоченные в соответствии с законодательством Кыргызской Республики осуществлять в пределах своей компетенции функции по защите прав потребителей и пресечению недобросовестной конкуренции, заключают соглашения о соблюдении правил и обычаев рекламной практики с рекламодателями, рекламопроизводителями и рекламирапространителями по их обращению.»;

15) в статье 27:

а) в абзаце втором части 2 слово «законодательством» заменить словами «гражданским законодательством Кыргызской Республики»;

б) в части 3 слова «законодательством Кыргызской Республики о защите государственных секретов» заменить словами «законодательством Кыргызской Республики о защите государственных секретов»;

16) статью 31 изложить в следующей редакции:

«Статья 31. Ответственность за нарушение законодательства Кыргызской Республики о рекламе

1. Физические и юридические лица (рекламодатели, рекламопроизводители и рекламирапространители) за нарушение законодательства Кыргызской Республики о рекламе несут ответственность в соответствии с Кодексом Кыргызской Республики о правонарушениях и Уголовным кодексом Кыргызской Республики.

Лица, права и интересы которых нарушены в результате ненадлежащей рекламы, вправе обратиться в установленном порядке в суд с иском, в том числе о возмещении убытков, включая упущенную выгоду, возмещении вреда, причиненного здоровью и имуществу, компенсации морального вреда, а также публичном опровержении ненадлежащей рекламы.

2. Заведомо ложная реклама, совершенная с целью получения прибыли (дохода) и причинившая существенный ущерб государственным или общественным интересам либо охраняемым законом правам и интересам граждан, влечет ответственность в соответствии с Кодексом Кыргызской Республики о правонарушениях.

3. Рекламодатель, рекламопроизводитель или рекламирапространитель вправе обжаловать действия (бездействие) государственного антимонопольного органа в порядке, предусмотренном законодательством об основах административной деятельности и административных процедурах, в случае несогласия с решением по административной жалобе рекламираподатель, рекламопроизводитель или рекламирапространитель вправе обратиться в суд, а в части применения взысканий рассматриваются в соответствии с Кодексом Кыргызской Республики о правонарушениях.

Подача заявления не приостанавливает исполнение предписания или решения государственного антимонопольного органа, если судом не будет вынесено определение о приостановлении исполнения назначенных актов.

4. Должностные лица уполномоченных государственных органов за нарушение настоящего Закона несут ответственность, предусмотренную Кодексом Кыргызской Республики о правонарушениях.».

Статья 2

Настоящий Закон вступает в силу по истечении десяти дней со дня официального опубликования.

Президент
Кыргызской Республики
г. Бишкек, 3 июля 2023 года, №130

С.ЖАПАРОВ

И.Абдраимов атындагы КЫРГЫЗ АВИАЦИЯЛЫК ИНСТИТУТУ

2022-2023-окуу жылына төмөнкү багыттар
боюнча кабыл алууну жүргүзөт:

ЖОГОРКУ КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАЛАРЫНА

Багыты 670500

Транспорттук технологиялык машиналарды жана комплекстерди эксплуатациялоо

1.Тармагы:
**«Учуучу аппараттарды күйүчү-
майлоочу майлар менен тейлөө»**
Академиялык даражасы - Бакалавр
Оку мөөнөту жана формасы:
күндүзгү - 4 жыл,
сырттан окуу - 5 жыл.

2.Тармагы:
**«Учуучу аппараттарды жана
кыймыздаткычтарды техникалык
эксплуатациялоо»**
Академиялык даражасы - Бакалавр
Оку мөөнөту жана формасы:
күндүзгү - 4 жыл, сырттан окуу - 5 жыл.

3.Тармагы:
**«Электирлештирилген жана
пилотаждык- навигациялык
комплекттерди техникалык
эксплуатациялоо»**
Академиялык даражасы - Бакалавр
Оку мөөнөту жана формасы:
күндүзгү - 4 жыл, сырттан окуу - 5 жыл.

3.Тармагы:
**«Учуучу аппараттарды учууда
эксплуатациялоо»**
Академиялык даражасы - Бакалавр
Оку мөөнөту жана формасы:
күндүзгү - 4 жыл

Багыты: 670600

Транспорттук процесстердин технологиясы

1.Тармагы:
**«Аба транспортундагы ташууларды
уюштуруу жана башкаруу»**
Академиялык даражасы - Бакалавр
Оку мөөнөту жана формасы:
күндүзгү - 4 жыл, сырттан окуу - 5 жыл.

2.Тармагы:
«Транспорт коопсуздугу»
Академиялык даражасы - Бакалавр
Оку мөөнөту жана формасы:
күндүзгү - 4 жыл, сырттан окуу - 5 жыл.

3.Тармагы:
**«Аба транспортунун кыймылын
башкаруу»**
Академиялык даражасы - Бакалавр
Оку мөөнөту жана формасы:
күндүзгү - 4 жыл

4.Тармагы:
«Менеджмент аба транспортунда»
Академиялык даражасы - Бакалавр
Оку мөөнөту жана формасы:
күндүзгү - 4 жыл

Багыты 580200

Менеджмент:

УРМАТТУУ АБИТУРИЕНТТЕР, СИЗДЕРДИ И. АБДРАИМОВ АТЫНДАГЫ КЫРГЫЗ АВИАЦИЯЛЫК ИНСТИТУТУНА ЧАКЫРАБЫЗ!

Бүгүнкүн күндүн талабына ылайык, биздин окуу жайдын коллективинин алдында турган маанилүү маселелердин бири болуп жогорку квалификациялуу авиаация адистерин даярдо эсептелинет.

Жаштардын келечекке карай алгачкы кадамы окуу жайдын тандоодон башталат. Бул тандоо, айрыкча, уландар учун, жөнөкөй эмес, ете же оптуу жана татаал. Анткени, анын тандоосу келечектеги турмуш жолунун багытын аныктайт. Эгерде билим алууга жана авиациялык адистиكتи өздөштүрүүгө каалоонуз болсо, биздин окуу жайдын жогорку квалификациялуу окутуучулары жана материалдык-техникалык базасы толук кандуу билим алууга жана ерчүүге бардык шарттарды түзөт.

Окуу процесси заманбап лабораториялык жабдуулар, стенддер, ар түрдүү учаастардын агрегаттары жана күч түзүлүштерүү менен жабдылган мультимедиа кабинеттеринде жана компьютердик класстарда, ошондой эле машыгуу аэроромунда еткерүлөт.

Бүгүн биз дүйнөнүн бүт континенттеринде иштеген буттүрүүчүлөрүүзү менен сыймыктанабыз. Алардын кесиптик ийгилиги - И. Абдраимов атындагы Кыргыз авиациялык институтундагы окутуунун жогорку сапатынын далили! Биз сиздерге окуу үчүн да, студенттик күндердүн кызыктуу өтүүсү үчүн да бардык шарттарды түзүп беребиз. Бүгүн биз келечекке чоң максаттарды жана милдеттерди койдук жана аларды сиздер менен биргэе ишке ашырабыз деп ойлойбuz!

ОРТО КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАЛАРЫ

Адистиги: 160901
**«Учуучу аппараттарды жана
кыймыздаткычтарды техникалык
эксплуатациялоо»**
Квалификациясы -техник (бюджет,
контракт)
Оку мөөнөту 11-класстын базасында -
2 жыл 10 ай,
9 классстын базасында - 3 ж 10 ай

Адистиги: 160904
**«Электирлештирилген жана пилотаж-
дык- навигациялык комплекстерди
техникалык эксплуатациялоо»**
Квалификациясы -техник (бюджет,
контракт)
Оку мөөнөту 11-класстын базасында -
2 жыл 10 ай

Адистиги: 160902
**«Учуучу аппараттарды күйүчү-
майлоочу майлар менен тейлөө»**
Квалификациясы -техник (бюджет,
контракт)
Оку мөөнөту 11-класстын базасында -
2 жыл 10 ай

Адистиги: 160504
**«Учуучу аппараттарды учууда
эксплуатациялоо»**
Квалификациясы - учкуч (контракт)
Оку мөөнөту 11-класстын базасында -
2 жыл 10 ай

Адистиги: 160905
**«Аба транспортундагы ташууларды
уюштуруу жана башкаруу»**
Квалификациясы -техник (контракт)
Оку мөөнөту 11-класстын базасында -
2 жыл 10 ай,

Адистиги: 170103
**«Кемелердин энергетикалык
өрнөтмөлүрүн эксплуатациялоо»**
Квалификациясы - техник-судомеханик
(контракт)
Оку мөөнөту 9-класстын базасында -
2 ж 10 ай

Адистиги: 230110
**«Эсептөв техникаларынын жана
компьютердик тармактардын
каражаттарын техникалык тейлөө»**
Квалификациясы - техник (контракт)
Оку мөөнөту 9-класстын базасында -
2 ж 10 ай

Адистиги:
**Учкучусуз учкучу аппараттарды
техникалык эксплуатациялоо»**
Квалификациясы - техник (контракт)
Оку мөөнөту 9-класстын базасында -
2 ж 10 ай

Адистиги: 100112
«Аба транспортунда тейлөө»
Квалификациясы - борт коштоочу
(контракт)
Оку мөөнөту 11-класстын базасында -
1 ж 10 ай,

Адистиги: 080501
«Транспорт коопсуздугу»
Квалификациясы - Транспорт
коопсуздугу (контракт)
Оку мөөнөту
9-класстын базасында - 2 ж 10 ай

Адистиги: 080501
«Менеджмент (тармактар боюнча)»
Квалификациясы - Менеджмент
(контракт)
Оку мөөнөту
9-класстын базасында - 2 ж 10 ай

Абитуриенттер орто кесиптик
билим берүү программаларына
төмөнкү документтерди тапшырат:

- ▶ Негизги жалпы билими тууралуу документ (9-класстарды бүткөндүгү тууралуу кубелүү)
же жалпы билими тууралуу документ (аттестат) (түп нускасы);
- ▶ Медициналык маалымдама 086/флюорографиялык сүрөтү менен;
- ▶ Психоневрологиялык жана наркологиялык диспансерлерден алынган маалымдама;
- ▶ 3x4 елчүмүндөгү 6 сүрөт;
- ▶ Аскердик каттоо кубелүү/ билет (уландар үчүн);
- ▶ Паспорттун көчүрмөсү

Биздин дарек: 720009, БИШКЕК, Ак. Луцихина 60 кеч.,
И. Абдраимов атындагы Кыргыз Авиациялык институту

0(312) 41-80-38, 41-80-45, 41-80-43

www.kai.kg

info@aviacoll.kg

kyrgyz_avia_college@mail.ru

kai.abiturient@gmail.com

- Эрмек Ибрагимович, Жети-Өгүз районуна жетекчи болуп келгеницизге саналуу гана күндөр болду. Эл-журт менен кенен таанышып чыктыңызыбы? Ар бир жердин касиети, таасири, артыкчылыктары болот эмеспи...

- Айтканыңызда калет жок. Жети-Өгүз – жердин көркү! Ысык суусу, муздак суусу баш болуп, деги койчу коюнунда жаратылыш байлыктарынын баары бар. Сулуулугун, кооздугун сүрөттөөгө тил жетпес. Дүйнө жүзүн дүңгүрөткөн биринчи космонавт Юрий Алексеевич Гагариндей асыл инсандар эс алганы келип, Көк Жайыктай арча-кайындары көк тиреген жайлообузду көрүп тамшанышып, шар аккан

сууларына суктанып, тан беришп кетишken. Бейиштей жерди мекендерген эл-журттун бардык айылдарын кыдырып, жолугушуп чыктым. Жериндей элинин да пейили кенен. Эмгекчилдиктери менен бекемделишken. Айталы, асманы мелмилдеген, табияты катаал Ак-Шайрак айыл аймагы районубуздун борборунан 240 чакырым алыста турат. Мекенчилдик мына ушул жерден башталган. Байкаган адамга баяғы 16-жылкы кыяматта жерин таштап Кытайга оогонго айласыздан мажбур болгон кайран элдин арманы жаңырып турғандай таасир калтырат. Кубанганым эми ал кыйынчылыктар артта калды. Кыраан кыргыз элинин келечеги кен.

Маданият өнүксө – өлкө да өнүгөт

БЕРМЕТИМ ҮЙЫК ЫСЫК-КӨЛ

Жети-Өгүз райондук мамлекеттик администрациясынын башчысы-аким Эрмек БАХАВАДИНОВ:

«ЭҢ БАШКЫ ЖЕТИШКЕНДИ АЙЫЛ АЙМАКТАРЫ ДОТАЦИЯЛАУДАРЫН ЧЫГАПТАРЫЛЫП ТИРСАЛЫП ТАРАДЫ

Бизде 13 айыл аймагы бар. Баары тегиз дотациядан чыгышкан. Бул жетишкендиктер чек эмес. 4 бөлүмдөн турган өнүгүү программасын иштеп чыктык. Биринчи кезекте жергиликтүү бюджеттин эсебинен курулууга тиши болгон социалдык курулуштардын тизмелерин көлтирилдик. Жаңы өнөр жай тармактарын ачууга белсендик. Экинчиден, жергиликтүү бюджетти чындоо, аны максаттуу пайдалануу менен курулуучу объекттерди тактадык. Учунчү чоң маселе – инвесторлор менен иштешүүнү жолго коую болуп саналат. Инвесторлордун тилин тапсак, шарттарын түзүп берсек албетте, кайтармын берет. Төртүнчү зор максаттарыбыздын катарына жергиликтүү ишкерлер, колунда бар бардар демөөрчүлөр менен иштешүү кирет. Жумушчу топ уюштурулган. Мына ушул 4 бөлүмдөн турган өнүгүү программасынын үстүндө иштеп жатабыз. Буюрса, ашып кетсе 5 жыл ичинде пландарыбыз үзүүрүн берет. Жети-Өгүз районунун бардык тармактарында жарк эткен жаңылыктар жаралат. Кылымдык солк этпес курулуштар курулат. Экономикалык жана социалдык көрсөткүчтөрүбүз көкөлөйт.

- «Баарын коюп Манасты айт» демекчи туризм жөнүндө сөз кылбасак, баарлашуубуздун баасы кемийт. Бул багытта кандай иштерди илгерилетип жатасыздар?

- Касиеттүү Көл кылаасында пансионаттар, эс алуучу жайлар арбын. Жайкысын миндерген туристтер келип эс алып кетишет. Кандайдыр бир деңгээлде жайында келүүчү туристтерге басым жасаганыбыз

Курулуштарды кыдырып, дем берүү ишти илгерилет

менен кышкы эс алуучуларга азыраак көңүл буруп жатканыбыз чындык. Ажайып кооз, мөңгүсүн ак кар баскан алгинисттердин бүйүрүн кызыткан тоолорубуздун мүмкүнчүлүгүн ачууга убакыт жетти. Айталык, ажайып жер Сүттүү-Булакка 22 чакырымдык асма жол долбоорун баштадык. Айланасы 256 гектарды камтыйт. Европалык инвесторлордун колдоосу менен ишти илгерилетип жатабыз. Бул асма жол долбоорунда кышкы эс алуучулар үчүн бардык шартты түзүү кажет. Андыктан куруу иштирине миндерген жумушчулар

Көлгө айрыкча камкордук керек

ГИБИЗ – БАРДЫК ИЯДАН ЧЫККАН»

керек. Ушундай эле тоо лыжа кластеры Тамга айылында да пландалган.

Учурдагы чоң жаңылык, тосорлук жеке ишкерлердин колдоосу менен Чолпон-Ата, Тамчы тараптан, тактап айтканда көлдүн аркы жээгинен берки жээги Тосорго кайык менен туристтерди ташуу иши колго алышат. Көлдүн аркы бетинен бул бетине айланып автожолдор менен жүргөнгө караңда албетте, кайык менен сүзүп өтүү көнүлдүү. Жол кыскарып, көлгө болгон кумардануу, эргүү узарат. Кайык ээлери эс алуучулардын каалоосундай тейлөө кызматын көрсөтөт. Кайык менен шуулдап көлдүн аркы жээги менен бул жээгине сүзүп өткөндөрдүн арийне маанайлары көтөрүлүп, төбөлору көккө жетет. «Хата-клуб» ишкерлерди ишенимдүү.

Сөз башында бекеринен биринчи космонавт Юрий Гагарин келип эс алган, ден соолугун чыңдап кайткан Көк-Жайык жайлоосун айтпайдым. Учурда Көк-Жайык жайлоосунун болуп турган учурда 100ден ашык боз үйлөр тигилген. Чет элдик туристтерди тейлекен жергиликтүү ишкерлерге шартты жакшыруу жагын баса белгилеп, багыт бердик. Чет элдик туристтерди жорго, жангынч аттар менен камсыздоо колго алышынан. Тоо койнун атчан кыдыруунун жыргалын айтып болбос. Окуудан тараган жаш чабандестер чет элдиктерди ат менен тейлеп, мээнэт ақыларын алышып, ата-әнелерине жөлөк болушууда. Жаш чактарынан таман акы, мандай терге бышып есүшүүдө. Мына ушул кооз жерге электр линияларын тартып, интернет киргизүү биринчи милдеттерибизден

эле. Ишти баштадык. Интернет иштеп калса туристтердин да саны өсөт.

- Кулач жайып жаткан албан куруулуштар кайсылар? Жаңы жумуш орундарын камсыз кылуу, келечек максаттар тууралуу айтып берсөз?

- Жуку жайлоосунда атаян донорлордун эсебинен 25 млн доллар жумшалып, 3 чоң дамба куруп жатабыз. Дамбалар бүтүп калса 15000 гектар жер сугат суу менен камсыз болот. Баба-дыйкандар жер иштетишп мол түшүмүн алышат. Көптөн берки эңсеген тилектерибиз ишке ашат.

Баарбызга беш манжадай белгилүү болгондой кийинки кезде электр энергиясына болгон таңыктык курчуп жатат. Мына ушундай курч кырдаадардан чыгуу үчүн жалпы эле мекенибизде чакан ГЭСтерди куруу маселеси көтөрүлүүдө. Район боюнча 7 чакан ГЭС куруу пландалган. Бардык зарыл иш кагаздары даярдалды. Биринчи ГЭСти куруу алдында турабыз. Инвесторлор аныкталды. 70 млн доллар жумшалат. 1000ден ашык киши иш менен камсыз болот. Буюрса жергиликтүү салыктын көлөмү 3 эсеге көбөйөт.

Районбуздада тигүү цехтерин ачууга айрыкча көнүл буруууда. Айыл жеринде жашаган кыз-келиндер, эже-лер иш менен камсыз болушат. Бакытты алыстан издешпей, тууган жер туурунан та-бышат. Көр оокаттын айынан канча айымдарбызы алыста жүрүшөт. Жумушчу орундардын пайда болушу албетте, миграция агымын кыскартат. Ак-Терек айылында «Керемет» тигүү цехи ачылат. 18 жумуш орунду түзүлөт. 3,0 млн сом

Керемет жерлер каректей кымбат

каражат өздөштүрүлөт. Жеке инвестиция аркылуу аткарылат. Липенка айылында курулуучу 25 орундуу тигүү цехи - 860,0 мин сом каражат көркөтөт. Райондук өнүктүрүү фонду каржылайт. 40 жумуш орундуу Жети-Өгүз кийим тигүү ишканасына жеке инвестиция тарабынан 200,0 мин доллар жумшалат. Тамга айылында 11 жумуш орундуу чакан тигүү цехи ачылат. Жеке инвестиция аркылуу 250 мин сом өздөштүрүлөт. Даркан айылында да чакан 10 жумушчу орундуу тигүү цехи иштей баштайт. Жеке инвестиция аркылуу 500,0 мин сом жумшалат. Ак-Дөбө айыл аймагындағы тигүү цехи 10 жумушчу орунга ылайыкталган. Жеке ишкердин өздүк салымы эске алынды. Ошону менен бирге айыл өкмөтү тарабынан имарат бөлүнүп берилүүдө. Оргочор айылында кичи наан бышыруу цехи ачылат. 4 киши жумуш менен камсыз болот. 1 млн сом өлчөмүндө инвестиция тартылат. Жети-Өгүз өнүктүрүү фондусунан 500,00 мин сом жана

айылында мебель чыгаруу цехи курулууда. Ага 6 090,0 мин сом көркөтөт.

- Айыл чарбасына да токтолуп кетсөнiz?

- Жалпы 21341 гектар айдалууга тийиш эле. Негизинен айдалды. 2137 гектары күздүк. 13943 гектарга жаздык кылкандуу дан эгиндери эгилди. Тактап айтсак, мындан 5781 гектарга буудай, 8077 гектара арпа, 85 гектарга дан буурчак, 5692 гектарга картошка, 8997 гектарга жашылчалар себилди. Айдал-себүү иштери бир төң болсо, албетте, үрөн, жер семирткичтер, ошондой эле сугат суу менен камсыз кылуу бир төң. Бир жакшы жери 17076 тонна үрөн менен толук 100%-га камсыз болдук. Үрөн боюнча нааразычылык жок. Баба-дыйкандарбызы ыраазы.

Сугат тармагында да жандануу бар. Анткени, каржылоо жылдан-жылга жакшырууда. Оңдоо жумуштарынын планы 5372,9 мин сом болсо, ушул маалга аткарылганы 3815,7 мин сомду түздү. Ак-Кочкор, Зарпек, Чеке-Чавар, Чон, МК-4 каналдарында 10 чакырым аралыкта санитардык иштер илгериледи. Андан тышкary каналдардын 2,5 чакырымы механикалык тазалоодон өткөрүлдү. 3 даана гидро куруулма, 2 гидропост оңдолду. Иштер уланууда.

- Алдыда кандай максат, тилектерициз бар?

- Жарыгымды элиме тийгизсем, ак иштесем деген тилегим аткарылса арманым жок.

Айчүрөк МАКЕШОВА

Жол оңдоо уланууда

КММИУнун ЭШИГИ ТАЛАНТУУЛАРГА
ДАЙЫМ АЧЫК!

Урматтуу аббитуриент, сүйкүтүү келечек ээлери, жаш достор! Силер бутун өмүрүңдердөгү эң маанилүү тандоону жасаганы түрасыңдар! Тандоодон бир гана жүрөк жаңылбайт! Кечээ престиждүү, кирешелүү делген кайсыл бир кесип бутун эскирген, актуалдуулугу жоголгон динамикалуу, буркан-шаркан түшкөн заманда жашап жатабыз. Бирок, кылымдар бою эч качан озгорбөгөн, баабаркы түшпөген кесиптер бар. Ал өнөргө негизделген кесип.

Кыргыз эли өнөргө бай эл. Эпос, дастан, ырбий, күү аркылуу не деген кен ааламды жүрөктөрө батырат. Байыртадан эл тағдырын чечүүдө ақылман-чечендер, ыроочу-нускоочулар, өнөрпоздор негизги ролду аткарған. Кет Буканын күү аркылуу кабар угузганы эле не деген улуу дүйнө.

Бүгүнкү ааламдашуу заманында адамдык на- силди, улуттук наркты коргоп калуу үчүн өнөрсанат адамдары чыныгы баатыр жоокер. Өлкө аларга дайым муктаж. Жакшы кино, мыкты спектакль, мукам обон, мазмуну терен ыр, жүрөк кылын черткен күүлөр инсанды жамандыктан кайтарып, жакшылыкка чакырат, адамдын адебиин ондоп, дил, тил байлыгын коргойт. Мына ошоп руханий жоокерлерди тарбиялаган өлкөдүү адистешкен жалтыз жогорку окуу жай – биздин университет.

Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик маданият жана искуство университети Кыргыз ССРинин Министрлер Советинин 1967-жылдын 12-августундагы №7771 токтому менен КМИИ болуп түзүлүп, 1974-жылдын 28-январындагы №21 токтому менен СССРдин Эл артисти Бубусара Бейшеналиеванын аты йайгарылган. Кыргыз Республикасынын Президентинин 2013-жылдын 28-августундагы №470 жарлыгы менен окуу жайдын аташы Кыргыз мамлекеттик маданият жана искуство университети болуп макамы кошо озгертулду.

Окуу жай 56 жылдан бери миндеген таланттуу өнөрпоздорду тарбиялап, кыргыз маданиятынын бардык боштуктарын толтуруп келе жатат. Улуттук опера-балет театры, Улуттук филармония, Улуттук академиялык драма театры, аймактардагы театр, филармониялар, кесиптик орто окуу жайлар, таланттуу балдар мектептери сыйктуу мекемелерди кесипкөй адистер менен камсыз кылууда. Өлкөнүү кызмет кылган көптөгөн эл артисттерди, эмгек синирген артисттерди, чыгаан таланттарды тарбиялады. Үчурда да тарбиялап жатат. Альскы жана жакынки чет өлкөдөн жүздөгөн илим-өнөр изденүүчүлөр келип билим алуда. Биздеги эң чон байлык – адам ресурсу. Окуу жайда кесипкөй адистер, чыгаан таланттар эмгектенет. Сиздер теделен көрүп, радиодон үнүн уккан бийик инсандар күн сайын окуу жайдын короосуна кирип-чыгып, студенттерге таалим берет.

КММИУ алдыга көп максаттарды койгон. Заманбап билим берүү моделин түзүп, эл аралык мейкиндикке жол алуу үчүн беш жылдык стратегиялык план иштелип чыкты. Университет өз алдынча каражат таап, билим экспортгоочу, өнөрсанат менен кызмат көрсөтүүчү чон мекемеге айлануу үчүн бар күчүн жумшап жатат.

Урматтуу аббитуриент, “Өнөр-илим үйрөнүүгө коротулган убакыт өтүп кеткен менен анын же-миши өмүр бою озүүн менен кошо жашайт”, - деп айтылат. Жүрөктүү тыңдалап, озүүн каалаган, жан дүйнөндө жакын адистики танда. Биз сенин тандоонду кубаттайбыз! Кел, дүйнөнүн багындыр! Чыгаан инсандарды устат тут, өмүрүндү көркөө бөлөй турган өнөр-билим үйрөн! КММИУнун эшиги таланттууларга дайым ачык!

Т.Р.КОЛДОШОВ,
Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз
мамлекеттик маданият жана искуство
университетинин ректору, филология
илимдеринин кандидаты, доцент

КММИУ - ЖИГЕРДҮҮ ЖАШТАЫКТЫН ЖАНА ЖАРАТМАНДЫКТЫН ГАРМОНИЯСЫ

Бубусара Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик маданият жана искуство университети 2023-2024-окуу жылына төмөнкү адистиктер боюнча аббитуриенттерди кабыл алууну жарыялайт.

МУЗЫКА ФАКУЛЬТЕТИ:

- Хор колективинин менеджери, педагог;
- Оркестр колективинин менеджери, педагог;
- Фольклордук-этнографиялык ансамблдин менеджери, педагог;
- Эстрадалык-үйлөмө аспаптар коллективинин менеджери, педагог;
- Эстрадалык ансамблдин менеджери, солист, педагог;
- Музыка мугалими (бакалавр).

Кирил талабы боюнча ар бир адистикке байланыштуу жөндөмүн текшерүү, коллоквиум.

Атайын музыкалык орто билими бар аббитуриенттер дидижерлүк кылуу, музыка теориясы жана соль-феджисо боюнча экзамендерди тапшырат.

ТЕАТР ФАКУЛЬТЕТИ:

- Драма жана кино актёру, педагог;
- Драмалык режиссёр, педагог;
- Куурчак театрынын режиссёру, педагог (сырттан окутуу);
- Театр таануучу, педагог.

КИНО ЖАНА ТЕЛЕКӨРСӨТҮҮ ФАКУЛЬТЕТИ:

- Телекөрсөтүү жана радио укутуруу режиссёру, педагог;
- Кино жана телекөрсөтүү оператору, педагог;
- Кино жана телевидениенин үн режиссёру, педагог;
- Кино жана телефильмдин режиссёру, педагог;
- Адабий чыгармачылык (киносценарист), педагог.
- Кино таануучу, педагог.

СОЦИАЛДЫК-МАДАНИЙ ИШМЕРДИГИ

ФАКУЛЬТЕТИ:

- Социалдык-маданий ишмердигинин менеджери;
- Хореографиялык колективинин менеджери, педагог;
- Хореография педагогу.

Баардык аббитуриенттер адистиги боюнча экзамендерден тышкыры кыргыз же орус тилинен жат жазуу жазышат.

Дареги; Бишкек ш., К. Жантешов көч., 113, (Жукеев-Пудовкин көчөсүнүн кесилишинде), Тел.: 312 57-03-79; (996) 500-70-85-61, (996) 559 59-79-78; (996) 706-337-788, @kguki_kg; www.kguki.kg e-mail: kgukiart@mail.ru

СЫРТТАН ОКУТУУ ЖАНА ДИСТАНТЫК БИЛИМ БЕРҮҮ:

Тандалган адистиги боюнча атайдын же жалпы орто билими жана жогорку билими барлар кабыл алынат.

Университетке тапшыруучу аббитуриенттерден жалпы республикалык тесттин сертификаты талап кылынбайт.

Аббитуриенттер мамлекеттик бюджеттин жана контракттын негиздинде кабыл алынат.

Контракт төлөм акысы Кыргыз-

ТАЛАП КЫЛЫНУУЧУ ДОКУМЕНТТЕР:

- Орто же атайдын орто билими жөнүндө аттестат же диплом (түп нускасы);
- 3x4 өлчөмүндөгү 6 сүрөт;
- 0-86у формасындағы медициналык маалымат;
- Паспорт, асердерик китечпе же каттоо күбөлүгү;
- Эмгек китечесинин көчүрмөсү (эмгек стажы барлар учун).

АЧКЫЧ СӘЗДӘР

Ноталарды сүйлөт,
сезим кылдарын черт,
жан дүйнөлөрдө жарык
чач!

* * *

Сиз сахна падышасы
боло аласыз! Ал
тактыны Сизден эч ким
тартып ала албайт.

Сиз экран аркылуу жүрөктөргө
кирил барасыз. Кандай сонун,
биз Сиз менен адамдарды
толкундантабыз, ыйлатабыз,
кубантабыз!

* * *

Кайталаныс кечелер,
концерттер, оюн-зооктор
уюштуруулусу керек. Аны
Сиз уюштурасыз. Кел, алгач
окуп үйрөнөлү!

ТУУРА КЕСИП ТАНДОО - ӨЗ КОЛУҢДА!

**Б.Осмонов атындагы
Жалал-Абад мамлекеттик
университетинин Кочкор-Ата
колледжиne кош келиңиздер!**

41 жылды басып өткөн даңқтуу колледждин тарыхы

Кочкор-Ата колледжи 1981-жылы СССРдин электрондук өнөр жай министрлигинин №423 буйругу менен Кочкор-Ата электрондук приборлор техникуму болуп уюшулган. 1993-жылы Кыргыз Өкмөтүнүн №197 буйругу менен Кочкор-Ата техникалык колледжи болуп түзүлүп, Жалал-Абад мамлекеттик университетинин курамына кирген.

Ал эми 2008-жылдын декабрь айынан баштап Билим берүү жана илим министрлигинин №726/1 буйругу менен Кочкор-Ата колледжи болуп аты өзгөртүлгөн.

2021-жылды коллеж өзүнүн 40 жылдык юбилейин белгиледи. Бүгүнкү күндө биздин колледж Кыргызстандагы инновациялык жактан өнүгүп келе жаткан базалык колледждердин бири болуп саналат.

ОКУУ ЖАЙ ЖӨНҮНДӨ

Учурда жаңы технологиялар менен билим алууга чоң мүмкүнчүлүгү бар, тренажёрдук зал, жол эрежелери боюнча окуу кааналары, заманбап үлгүдө жасалгаланган окуу кааналары, унаалардын бардык маркаларын ондоп жана тейлеөдө, электрдик бөлүктөрүн аныктоодо толук билимге, тажрыйбага ээ болуу шартты дайын окуу жай.

Экономика жана бухгалтердик эсеп адистиги боюнча билим алуу менен эле чектелбей, жумушка орношуу жагы да сиздер үчүн колого алынган. Анткени КАК өз бүтүрүүчүлөрүнө

иш берүүчү тараптар менен бирге келишимдер менен иш алып барат. Колледжи ийгиликтүү аяктаган бүтүрүүчүлөр мамлекеттик үлгүдөгү диплом алышат жана жогорку окуу жайына 2-курстан улантууга мүмкүнчүлүк алат.

- Жалпысынан 5 лаборатория
- Электрондук китепкана
- Тестиirlөө борборлору
- Устакана
- Студенттер үчүн ашкана
- Колледж боюнча акысыз Wi-Fi бар.

Төмөнкү адистиктер боюнча 2022-2023-окуу жылына 9, 11-класстардын базасында талапкерлерди кабыл алат:

- 050709. Башталгыч класстарда окутуу (бюджет, контракт)
- 050704. Мектепке чейинки билим берүү (контракт)
- 130305. Мунай жана газ көндөрүн иштеп чыгуу жана эксплуатациялоо (бюджет, контракт)
- 130504. Мунай жана газ скважиналарын бургулоо (контракт)
- 240404. Мунай менен газды кайра иштетүү (контракт)
- 080110. Экономика жана бухгалтердик эсеп (контракт)
- 190503. Транспорттук электр жабдууларын жана автоматикасын эксплуатациялоо (контракт)
- 190604. Автомобиль транспортун техникалык тейлөө жана ондоо (контракт)
- 220206. Маалыматтарды иштеп чыгуунун автоматташтырылган системалары жана башкаруу (бюджет, контракт)

ОКУУ МӨӨНӨТҮ:

- 9-класстын базасында – 2 жыл, 10 ай
- 11-класстын базасында – 1 жыл, 10 ай
- Күндүзгү жана сырттан окуу бөлүмдөрү бар

Керектүү документтер:

- Билими жөнүндөгү документ.
- Атtestат же билими жөнүндө күбөлүк.
- Мед. справка Ф-086-У.
- 3x4 өлчөмүндөгү 8 сүрөт.
- Паспорт же тууландыгы тууралуу күбөлүк.
- Аскердик билет же аскердик күбөлүк.

Кочкор-Ата колледжи сиздерди билим алууга чакырат!

// "Айыл Банк" – Элдик Банк

"AB BUSINESS" – "АЙЫЛ БАНКТЫН" БИЗНЕС ҮЧҮН ЖАҢЫ ТИРКЕМЕСИ

Улуттук банктын №048 лицензиясы

"AB Business"

Сиздин бизнесиниз үчүн
ишенимдүү өнөктөш!

Улуттук банктын №048 лицензиясы

"AB BUSINESS" МЕНЕН КАРЖЫНЫ БАШКАРУУ ЖЕҢИЛ!

«Айыл Банк» ААКсынан "AB Business" мобилдик тиркемеси сизге ыкчам жана сапаттуу, коопсуз банк операцияларын ишке ашырууга кепилдик кылат. Колунуздагы смартфон аркылуу компанияныздын каржы маселелерин эч жакка барбастан түздөн-түз телефонуңуздан чечициз.

"AB Business" тиркемеси – бул сиздин бардык компанияларыңыз үчүн бир смартфондогу мобилдик банк. Тиркеме мобилдик платформаларына арналган жана аралыктан банктык тейлөөнү камсыз кылат.

"AB BUSINESS"төн"

БААРЫН ТАБА АЛАСЫЗ:

- телефон аркылуу эсептерди алыштан башкарзуу
- ыңгайлуу интерфейсте контрагенттер менен эсептешүүлөрдү жүргүзүү
- валюта курстары тууралуу маалымат
- акча каражаттарынын түзүмү тууралуу маалымат
- учурдагы эсептер боюнча чектелген чаралардын болушу
- кредиттер жана депозиттер жөнүндө маалымат
- жакынкы банкоматтар жана филиалдар тууралуу маалымат

"AB BUSINESS" КООПСУЗ ЖАНА ИШЕНИМДҮҮ

Транзакцияларды тастыктоо үчүн "AB Business" тиркемесинде Safetech компаниясынын инновациялык Paycontrol электрондук санарап кол коую технологиясы колдоулат. Бул төмөнкү мүмкүнчүлүктөрдү берет:

- транзакциялардын жогорку деңгээлдеги коопсуздугун камсыздайт, анткени электрондук колтамга бир нече компоненттердин негизинде түзүлөт
- колтамга ачкычтары колдонуучунун смартфонунун коопсуз жеринде шифрленген форматта сакталат
- SMS код же push-билдирүүлөрдү киргизүү зарыл эмес
- атайын USB-токен же сыр сөз генератордорун талап кылбайт
- операциялар бир басуу менен тастыкталат

"AB Business" менен ишицизди илгерилетииз!

**"Айыл Банктын"
Санараптик
продуктыларды иштеп
чыгуу бөлүмүнүн
бизнес-аналитиги
Салтанат АСИПБАЕВА:**

- Эгерде мурда ишкерлер үчүн эсептерди аралыкта жүргүзүү үчүн сөзсүз түрдө иш орду жана компьютер керек болсо, азыр ишкерлер үчүн жаңы мүмкүнчүлүк түзүлдү. Ал үчүн "AB Business" тиркемесин уюлдук телефонго көчүрүү зарыл. Ал эми бул тиркемени колдонуу мүмкүнчүлүгүн алуу үчүн "Айыл Банктын" кардары болушунуз зарыл. Андан соң Android жана iOS платформасында "AB Business" тиркемеси берген мүмкүнчүлүктөрдү толук бойdon колдоно аласыз.

**"Айыл Банктын"
"AB Business"
тиркемесинин кардары
булуу жана бизнестин
өнүгүүсү үчүн банктын
жаңы продуктысын
пайдалануу толук
байдон акысыз!**

**"Айыл Банк" Сиздин
ишицизди жеңилдетип,
ыкчам кызмат
корсөтүүге дайым даяр!**